

NEDELJA

29. avgust 2014

NEDELJNI PREGLED VAŽNIJIH DOGAĐAJA U SVETU NAFTE I GASA

RUSIJA PRODAJE UDEO U ROSNJEFTU, ITALIJA U ENIJU, ENELU ...

PRIVATIZACIJE

SADRŽAJ:

Tri izazova pred Big Oil-om	OVDE
Veći diskonti u cenama nafte u Evropi podižu marže rafinerija	OVDE
Vlada Rusije potvrdila: Prodaje 19,5% udela u Rosnjeftu u 2015.	OVDE
Italija do kraja godine prodaje udele u Eniju i Enelu	OVDE
Norveška će smanjiti dugoročnu prognozu proizvodnje nafte?	OVDE
Statoil: Ostajemo partneri Rosnjefta	OVDE
Slovačka zazire od prekida snabdevanja naftom preko Ukrajine	OVDE
Libija kaže da je obnovila proizvodnju iz polja Waha	OVDE
Nov naftni incident BP-a u SAD	OVDE
Kipar pregovara o LNG projektu sa Enijem i Kogasom i sa Totalom	OVDE
Moskva demantuje Kijev da na zimu prekida isporuke gasa u EU	OVDE
Alžirsko-italijanski gasovod pred finalnom investicionom odlukom	OVDE
MOL i vlada Hrvatske oprečno o odluci arbitražnog suda	OVDE
Vrdoljak: Najbolje za Hrvatsku da kupi MOL-ov udeo u Ini	OVDE

SALE

Tri izazova pred Big Oil-om

NJUJORK – Specijalizovani portal za savete investitorima *Motley Fool* ukazuje u ponedjeljak na tri činioca koji bi mogli poremetiti poslovnu budućnost Velikim naftašima – Big Oil, kako se zovu najveće integrisane naftne kompanije poput američkih ExxonMobil-a i Chevrona, britanskog BP-a i anglo-holandskog Royal Dutch Shella. Prva prepreka na putu dugoročnog razvoja velikana je **usporeni rast proizvodnje**. Razlog je prirodno smanjenje outputa iz starih polja i zastoje u novim

otkrićima, što je kod praktično svih pripadnika Big Oil kluba izazvalo dramatičan pad proizvodnje u poslednjih nekoliko godina. Exxon je već objavio pad proizvodnje u drugom kvartalu 2014. od 5,7%, na najniži novi od 2009. Većina Big Oil kompanija je smanjila ranije projekcije rasta proizvodnje do kraja dekade na tek nekih 1-3 odsto. **Visoki troškovi razvoja** su drugi veliki izazov na koji ukazuje portal. Tzv. lako dostupne rezerve su uglavnom ispražnjene, pa se velike kompanije sada usmeravaju na tzv nekonvencionalne izvore gde spadaju i američki uljni škriljci, kanadski naftni peak i ultraduboka polja kojima je zajedničko da proizvodnja jednog barela ne može koštati manje od 65-80 dolara, pa je to granica rentabilnosti. Kanadski naftni pesak, štaviše traži cenu barela od 100\$ da bi ulaganja bila isplativa. Ako bi barel pojeftinio za samo 10\$, poslovi bi brzo postali neisplativi. Klimatske promene su treći i možda najkontroverzniji izazov za Big Oil kompanije i generalno upstream naftnu i gasnu privredu zbog potencijalne cene novih regulativa sa cije m limitiranja klimatskih promena. Generalno je prihvaćeno da moramo ograničiti rast temperature u svetu u celini na maksimum 2 stepena celzijusa iznad pre-industrijskih nivoa pre 2050. da bi izbegli potencijalno katastrofalne posledice po Zemljino okruženje. To zahteva ozbiljno ograničenje emisija gasova staklene bašte izazvanih primarno sagorevanjem nafte, gasa i uglja. Regulative postojeće i buduće znače da veliki deo rezervi u vlasništvu Big Oila neće moći da bude sagoren, što ga potencijalno čini beskorisnim. Ako do toga dođe kompanije će morati da sprovedu otpis vrednosti svojih aktiva bez presedana, što će im oboriti tržišnu vrednost i vrednost akcija, konstatuje Motley Fool.

**ЖИВОТ НИКАД
НЕ МОЖЕ ДА СТАНЕ**

Енергија живота

Veći diskonti u cenama konkurentne nafte u Evropi podižu marže rafinerija

LONDON – Pad cena sirove nafte koju kupuju evropski prerađivači, izazvan pojačanom

GORIVO NOVE GENERACIJE

Njima je potrebno gorivo, a Vama maksimalna snaga.

konkurencijom nafte iz Zapadne Afruje, Persijskog zaliva, Južne, pa čak i Severne Amerike, popravio je protekle nedelje marže rafinerija u Evropi. Marža na preradi ruskog urala u Italiji pošle srede je dostigla 3,44 dolara po barelu sa proseka od svega 1,42\$/b u proteklih 30 dana i svega 23 centa/b iz avgusta 2013, objavljuje u utorak agencija **Platts**. Razlog je pad cene urala CIF 18. avgusta na 99\$/b, sa 106\$ krajem jula. Slabija potražnja primorala je i saudijsku naftu na diskont u Evropi, pa su marže na ovoj nafti u evropskim rafinerijama dostigle 6,09\$/b u sredu, sa proseka od 3,78\$/b u proteklih mesec dana i 1,46\$ u avgustu prošle godine. U potrazi za diskontovanom naftom, ruski Lukoil je nedavno kupio kargo zapadno kanadske mešavine sirove nafte (WCS) za potrebe njegove rafinerije ISAB na Siciliji, saznaje Platts. Pored WCS-a u Evropu je počela da prodire i kolumbijska nafta Vasconia i

posebno dobija na popularnosti u mediteranskim rafinerijama, što je takođe moglo imati uticaja na značajan popust na ceni urala. WCS je, prema podacima Platts-a u julu prodavan na mediteranskoj obali oko 97,8\$ barel, uračunavajući troškove transporta. To dovodi ovu kanadsku naftu na bezmalo 9\$ ispod cene urala.

Vlada Rusije potvrdila: Prodaje 19,5% udela u Rosnjeftu u 2015.

MOSKVA – Ruska vlada je počela preliminarne radnje prodaje celokupnog ranije dogovorenog

udela od 19,5% u državnoj naftnoj kompaniji Rosnjeft, potvrdio je u četvrtak ministar privrednog razvoja Aleksej Uljukajev. Prema njegovim rečima privatizacija će se realizovati iduće, 2015. godine u dve faze. „Prerano je govoriti o tome ko će biti glavni kupci“, dodao je on. Sredinom jula Uljukajev je rekao da je vlada spremna da privatizuje 19,5%

Rosnjefta od 69,5% koliko država kontroliše preko firme Rosneftegas. Britanskom BP-u pripada 19,75% udela u Rosnjeftu, dok se sa 10,75% akcija javno trguje.

Italija do kraja godine prodaje udele u Eniju i Enelu

RIM – Vlada Italije će do kraja godine prodati udele u energetskeim gigantima Enel i Eni, rekao je u četvrtak jedan visoki državni funkcioner, prenosi Reuters. Odlučeno je da se prodaje obave između oktobra i početka decembra, dodao je izvor koji je tražio da ne bude imenovan. Ranije ove godine vlada Italije je najavila planove da proda udeo od 5% u snabdevaču električnom energijom, Enelu i 4,35% u naftnoj grupi Eni u sklopu programa smanjenja javnog duga koji će ove godine dostići 135% od domažeg bruto proizvoda. Reuters navodi da udeo Enija može da donese državi nešto ispod 3 milijarde evra, mereno sadašnjom vrednošću akcije kompanije na tržištu, a Enelov udeo 2 milijarder evra.

Norveška će smanjiti dugoročnu prognozu proizvodnje nafte?

OSLO - Norveška bi mogla da smanji dugoročnu prognozu proizvodnje nafte. Razlog za to je smanjenje kapitalnih investicija zbog povećanja troškova isplate akcionarima, navodi agencija **Bloomberg**. Investicije u proizvodnju nafte smanjivaće se nakon dostizanja vrhunca ove godine, a od 2015. će biti niže nego što se ranije očekivalo, rekao je rukovodilac Norveškog direktorata

za naftu (NDP) Bente Nulan. Prema njegovim rečima, pogoršanje će se najranije odraziti na sledećoj zvaničnoj prognozi NPD, koja će biti objavljena početkom 2015. U januaru ove godine direktorat je očekivao da proizvodnja nafte u 2014. godine poraste, a zatim da ostane stabilna do 2019. godine. Norveška nastoji da sačuva postojeći nivo proizvodnje

ugljevodonika, koji je smanjen više nego upola od maksimuma postignutog 2000. godine. Naftne kompanije koje rade u Norveškoj, sledeće godine mogu da smanje investicije više od 20 odsto, ukoliko stagnacija cena nafte i sniženje marži dovedu do rasta troškova, objavio je zavod za statistiku zemlje u junu. Proizvodnja nafte i gasa u Norveškoj u 2013. godini je smanjena četiri odsto, na 1,82 miliona barela dnevno. U prvom tromesečju 2014. godine taj pokazatelj je povećan 6,7 odsto, u odnosu na isti period lane i iznosio je 1,93 miliona barela dnevno.

Statoil: Ostajemo partneri Rosnjefta

STAVANGER –Statoil je upozorio u ponedeljak na kašnjenja koja u dobijanju regulatornih odobrenja za njegove ključne poslove sa ruskim Rosnjeftom mogu izazvati sankcije Zapada protiv Moskve. Najveća norveška naftna grupacija je istovremeno naglasila da ostaje privržena njenom 27 meseci starom partnerstvu sa Rosnjeftom u nadi da će diplomatija rešiti spor Moskve sa SAD i Evropom oko ukrajinske krize. CEO Statoila Helge Lund rekao je u intervjuu tokom jednog energetskeg skupa da bi ova kriza ipak mogla potrajati, jer se radi više o birokratskom procesu. Statoil će morati da traži dozvolu od norveških, EU ili SAD vlasti za izvoz opreme za neke projekte, što će ih neminovno usporiti, prenosi **Wall Street Journal**. Statoil i Rosnjeft su dogovorili saradnju u maju 2012. u zajedničkim onshore i offshore projektima, uključujući i u Barenčovom moru.

Slovačka zazire od prekida snabdevanja naftom preko Ukrajine

BRATISLAVA – Slovačka ima dovoljno nafte, benzina i dizela u rezervama da pokrije potrebe potrošnje od 210 dana ako isporuke ruske nafte preko Ukrajine budu zaustavljene, rekao je u

ponedeljak premijer te zemlje Robert Fico. Posle sastanka sa čelnicima državne naftovodne kompanije Transpetrol, Fico je priznao da bi takva odluka Ukrajine nanela štetu Slovačkoj, ali je dodao da “očekuje od te zemlje da se odgovorno ponaša prema EU državama kao potpisnik ugovora o pridruživanju EU”. Fico je rekao da bi Slovačka mogla, alternativno, dobiti naftu i preko naftovoda Adrija koji stiže od hrvatske obale, preko Mađarske. Kapaciteti

naftovoda Adrija su ograničeni na 3 miliona tona godišnje, ali će proširenje do novembra udvostručiti tu cifru, što bi u potpunosti pokrilo potrebe zemlje, rekao je Fico. *Reuters*

Libija kaže da je obnovila proizvodnju iz polja Waha

TRIPOLI - Libija je u utorak saopštila da su obnovljeni poslovi na njenom gigantskom naftnom polju Waha, zbog čega bi narednih dana mogla obnoviti normalan obim izvoza nafte, suprotno tvrdnjama da su islamski pobunjenivi zauzeli preko vikenda aerodrom u Tripoliju. Waha normalno proizvodi 160K barela nafte na dan, a polje je delom u vlasništvu kompanija ConocoPhillips, Hess i Marathon Oil, objavljuje u utorak *Wall Street Journal*.

Nov naftni incident BP-a u SAD

WHITING, Indiana, SAD - Snažna eksplozija, praćena požarom koji su dežurni vatrogasci brzo

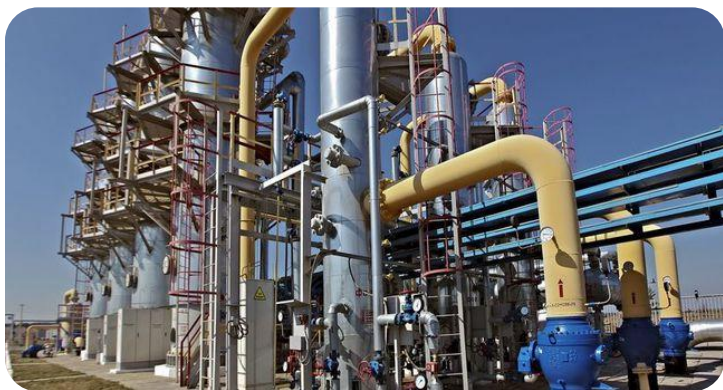
lokalizovali, potresla je u sredu uveče najveću naftnu rafineriju kompanije BP u SAD, u Whitingu, Indiana (na slici). Prema prvim izveštajima, nema povređenih, a britanska kompanija je saopštila da se radi o operacionom incidentu u procesnom odeljenju rafinerije, koji je lokalizovan dejstvom rafinerijske dežurne vatrogasne

službe. BP je prošlog novembra kompletirao modernizaciju ove rafinerije sa 4 milijarde dolara investiranih u povećanje kapaciteta prerade kanadske nafte sa 85, na 350 hiljada barela na dan.

Reuters

Moskva demantuje tvrdnje Kijeva da na zimu prekida isporuke gasa u EU

MOSKVA - Ruski ministar energetike Aleksander Novak demantovao je ukrajinske tvrdnje da Moskva planira da prekine isporuke gasa u Evropu, nazvavši u sred takve tvrdnje neosnovanim. Njegov je komentar usledio je odmah pošto je ukrajinski premijer Arsenij Jacenjuk kazao da

Kijev zna za ruske planove o obustavi isporuke prirodnog gasa državama EU tokom predstojeće zime. Novak je kazao kako će Rusija uložiti maksimalan napor da ispuni obaveze prema evropskim uvoznicima u skladu s obavezama iz ugovora bez obzira na političke događaje. Dpounio je i da je Rusija otvorena za "konstruktivan dijalog" o energetske pitanjima sa zanimljivim partnerima, među kojima je i Ukrajina. *Reuters*

Alžirsko-italijanski gasovod pred finalnom investicionom odlukom

RIM, ALŽIR – Dugo očekivana finalna investiciona odluka o gradnji gasovoda Galsi, vrednog tri milijarde evra, koji bi išao podno Mediterana između Alžira i Italije, mogla bi biti doneta pre kraja godine, citira u četvrtak *Platts* jedan industrijski izvor upućen u ovaj posao. Projekat predviđa da iz Alžira gasovod izbije na italijansku obalu u Sardiniji i da ima inicijalni kapacitet transporta osam milijardi kubika gasa godišnje. Izvor navodi da su razgovori intenzivirani posle izbijanja rusko-ukrajinske krize. Inače, ovaj projekat je na stolu od 2005. godine. Deoničari u poslu su alžirski Sonatrač sa udelom od 41,6%, a s druge strane italijanski Edison (20.8%), Enel (15.6%) i Hera Trading (10.4%), dok sardinijskom autonomnom regionu pripada 11.6%. Italija je najveći uvoznik alžirskog gasa, sa kojim pokriva 35% svojih potreba za tim energentom.

Kipar pregovara o LNG projektu sa Enijem i Kogasom i sa Totalom

NIKOZIJA – Kiparska vlada odlučila je da smesta počne pregovore o LNG poslu sa italijansko-korejanskim, Eni/Kogas, zajedničkim ulaganjem i francuskim Totalom, saopšteno je u nedelju iz vlade u Nikoziji. Pomenute tri kompanije su već potpisale inicijalne sporazume sa Kiprom o izvoznom LNG projektu pod uslovom da otkriju potrebna podmorska ležišta prirodnog gasa u kiparskom delu Mediterana. Eni/Kogas počinju bušenja u septembru, a Total sredinom 2015. Kiparski vladin pregovarački LNG tim već vodi razgovore s američkim Noble Energy i izraelskim Delek Drilling i Avner Oil Exploration, ali su oni zapeli na za sada malim otkrićima ležišta gasa, prenosi *Platts*.

СВЕТ ОКО НАС ПОКРЕЋЕ ЕНЕРГИЈА,
НАЈБОЉА ЈЕ ОНА КОЈА ГА ЧУВА.

ЈП “СРБИЈАГАС”

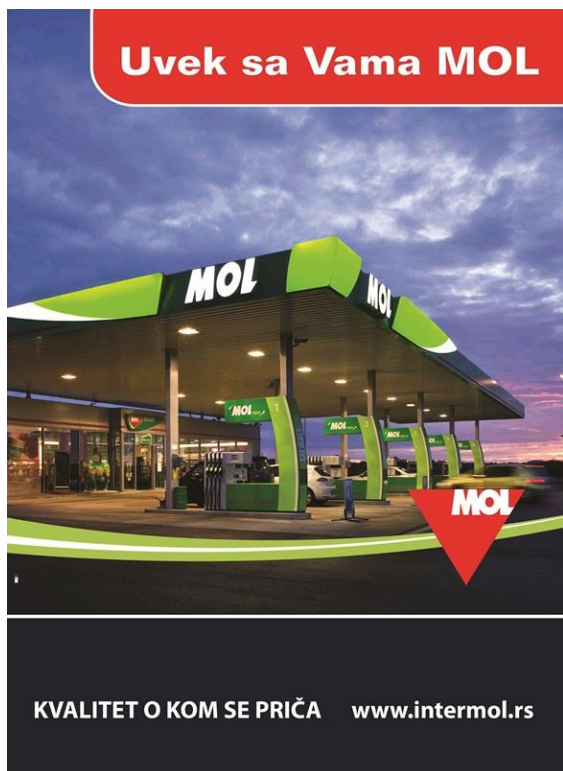
Народног фронта 12, Нови Сад, Србија
Тел: +381 21 481 1549; +381 21 481 2703

Факс: +381 21 481 1305

www.srbijagas.com

MOL i vlada Hrvatske oprečno o odluci arbitražnog suda

ZAGREB - Ministarstvo privrede Hrvatske saopštilo je u utorak da je Arbitražni sud u postupku Ina-MOL u odluci od sredine avgusta rekao da je Hrvatska dokazala prima facie da su sporni

ugovori sklopljeni na koruptivan način i da su ništavni, pa je Sud izdao privremene mere protiv MOL-a koje ograničavaju pravo mađarskoj kompaniji na prodaju akcija Ine, dok protiv Zagreba nije doneo nikakvu meru niti je ograničio raspolaganje Vladinim paketom deonica. Ovo je reakcija na dan ranije izdato saopštenje MOL-a da, uprkos arbitražnom postupku i MOL i hrvatska vlada mogu da prodaju akcije Ine. "Sud je 16. avgusta 2014. izričito presudio da nije spreman da ograniči prodaju akcija Ine", stoji u saopštenju MOL-a. Hrvatska Vlada je pokrenula u januaru arbitražni postupak protiv MOL-a pred UNCITRAL-om (The United Nations Commission on International Trade Law), pošto je MOL u novembru 2013. pokrenuo odvojeni arbitražni postupak protiv Vlade pred Međunarodnim centrom za rešavanje investicionih sporova u

sastavu Svetske banke. I arbitražni postupak pred ICSID-om još traje, navodi se u saopštenju MOL-a. croenergo.eu

Vrdoljak: Najbolje za Hrvatsku da, kreditom sa Zapada, kupi MOL-ov udeo u Ini

SPLIT - Ministar privrede Hrvatske kazao je u sredu da je, u slučaju nepostizanja dogovora sa MOL-om, za njegovu zemlju "najbolje rešenje je da kupi deonice Ine od MOL-a, a da to ne ide u javni dug, i da nam iste te institucije zapadnog sveta pomognu u finansiranju tog mostnog kredita". Sva ostala rešenja su manje dobra nego ako Hrvatska vrati vlasništvo nad Inom koju je prodao Sanader i HDZ pre nekoliko godina", rekao je Vrdoljak u sredu na konferenciji za novinare u Splitu. Na pitanje novinara ima li interesa da Amerikanci uđu u vlasništvo Ine, Ivan Vrdoljak je odgovorio da Ini treba partner. "Ako budemo preuzeli paket koji je danas pod kontrolom MOL-a, mi ćemo u nekom srednjoročnom planu morati da se strateški vežemo uz neku veliku naftnu kompaniju ", kazao je Vrdoljak. Lider.hr

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ

Привредна комора Србије је независна, савремена и одговорна небуџетска институција, национална асоцијација свих српских привредника која своју традицију, искуство, знање и стручност ставља у службу најбољег интереса својих чланица и српске привреде.

Били смо и остаћемо одговоран партнер и подршка вашем пословању кроз услуге пословног информисања и саветовања, издавања докумената и сертификата, унапређења економске сарадње са иностранством, независног суђења и арбитраже, едукације, као и заступања, заштите и промоције интереса наше привреде у земљи и свету.

www.pks.rs

